

# EEN NATUURLIJKE HAVEN

Als tweede haven van Europa is de haven van Antwerpen een belangrijke economische draaischijf. Om de haven verder te laten ontwikkelen moet de natuur de nodige aandacht krijgen. Grote delen van het havengebied behoren immers tot het Natura 2000-netwerk en zijn vitale schakels in dat Europese netwerk van beschermde natuurgebieden.

Volgens de Europese regelgeving moeten kostbare ecosystemen in stand gehouden en waar nodig hersteld worden. Daarom gaat de overheid de natuur rond de haven eerst herstellen en weerbaarder maken – niet stukje bij beetje maar doordacht en weloverwogen. Pas dan kan de haven zich verder ontwikkelen.

Hoogwaardige aaneengesloten natuurkerngebieden genieten de voorkeur. Dat is efficiënter dan versnippering. In de natuurgebieden staat de natuur voorop. Toch komen wandelaars en fietsers er ruimschoots aan hun trekken, want een natuurgebied is ideaal om even te verpozen. Kallo telt een aantal mooie fiets- en wandelroutes die de haven met het dorp verbinden. Ontdek ze op het plannetje in deze folder.

## RIETVELD KALLO

Rietveld Kallo (47 ha) vormt samen met het aangrenzende Groot Rietveld (80 ha) één groot rietland. Het biedt onderdak aan tal van beschermde vogels, vissen en amfibieën.

Via steigers duik je het gebied in en aan de hoger gelegen vogelkijkwand heb je een mooi uitzicht over het hele gebied. Sommige delen van het wandelpad zijn niet toegankelijk tijdens het broedseizoen (van 15 maart tot 15 juni).



© ANB

## GROOT RIETVELD

Groot Rietveld is een ouder rietveld. In het dichte riet schuilen bedreigde reigerachtigen zoals de roerdomp. Ze vertoeven er in het gezelschap van zangvogels. Konikpaarden grazen vooral op de droge opgespoten delen van het gebied. Hun graswerk houdt het groene mostapijt van deze zandige terreinen in stand. Een wandelpad over de dijken leidt je rond het rietveld. De vlierstruiken op deze dijken bieden voldoende beschutting zodat je ongezien kunt kijken naar al wat leeft in het riet. Ben je geïnteresseerd in geschiedenis en erfgoed, dan ben je hier op het goede adres. De verdedigingsgracht het Lange Eind en het schansrestant Put van Fien waren belangrijke verbindings-elementen in de historische fortengordel en verdedigingslinie rond Antwerpen.



© Vilda - Yves Adams

## FORT SINT-MARIE

Ten oosten van de dorpskern ligt het fort Sint-Marie. In 1584 werd het opgericht in opdracht van de hertog van Parma. De fameuze 'schipbrug van Farnese' verbond dit fort met het fort Sint-Filips aan de overkant van de Schelde. In 1865 werd een nieuw fort gebouwd, als onderdeel van de fortengordel rond Antwerpen. In 1961 diende dat als basis van de Belgische zeemacht. Later had het KTA Zwijsdrecht Cenflumarin, de



© Vilda - Rollin Verlinde

maritieme school voor kust- en binnenvaart, er zijn thuishaven. De waterpartijen in en rond het fort herbergen waardevolle fauna en flora en vormen een belangrijk jachtgebied voor verschillende soorten vleermuizen. Het fort is dan ook deels beschermd als natuurgebied.

## MELKADER

De Melkader is een stille getuige van een oude zeearm van de Schelde die door de kracht van het getij tot diep in de schorren en later de ontgonnen polders drong. Het deed dienst als afwateringskanaal voor de polders en als waterweg om turf en later suikerbieten te verschepen. Vandaag is de Melkader een gekanaliseerd kreekrestant dat aansluit op de groene gordel rond Kallo. De oever werd op een natuurvriendelijke manier heraangelegd. Vanop een aantal hengelsteigers kun je in dit openbare hengelwater rustig een lijntje uitslaan.

Langs de Melkader kun je in een fraai decor wandelen of fietsen. Parallel met de Melkader is er een fiets- en wandelverbinding tussen de voormalige thermische centrale en de Fabriekstraat.

Een andere fiets- en wandelverbinding loopt vanaf de Kapeldijkstraat langs de grote waterpartij van de Bazeput, over het afleidingskanaal met een brug en verder over de Melkader tot aan de zone achter het golfterrein. Beide routes zijn samen bijna drie kilometer lang. Ter hoogte van de Bazeput staat een kijkwand opgesteld om vogels te observeren.



© ANB

Vlaanderen  
Verdedigings werf

HAVENLAND  
1001 MAAR VERWONDERLIJK

Het project 'Havenland' wil het unieke landschap in en rond de haven toegankelijk en beleefbaar maken. Het havengebied is dan niet alleen een economische draaischijf, maar ook een recreatieve en toeristische trekpleister. In en rond Kallo kun je nu al voluit genieten van een verrassend rijke natuur en talrijke recreatieve activiteiten. In deze folder lees je er meer over.

**Een groene gordel rond KALLO**

INFOBROCHURE

## LISDODDE

Aan de Melkader grenst de Lisdodde, een klein maar waardevol natuurgebied (10 ha). Dit gevarieerde stukje natuur bestaat uit partijen riet, plassen met lisdodde, graslanden en wilgenbosjes. In de rietkragen en langs de waterkant leven rietvogels. Ook krijgt de Lisdodde het bezoek van 17 soorten libellen. De wandelpaden in het gebied zijn goed toegankelijk. Knuppelpaden loodsen je door de drassige delen. In de hoogstamboomgaard met streekeigen fruitsoorten kun je letterlijk proeven van de natuur. "Echt een gebiedje om rond te slenteren", lezen we op een blog.



© ANB

## ECOGOLF KALLO

Toen de Golfclub Beveren uitbreidde van 6 naar 9 holes, engageerde de club zich ertoe om een ecogolf te worden met een viersterrenlabel. Hiervoor heeft de club een beheerplan opgesteld met aandacht voor de afbouw van bemesting, beregening en herbicidegebruik. Ook de bescherming en uitbreiding van natuurzones binnen het terrein horen daarbij. Je kunt het zelf gaan ontdekken op de fiets- en wandelroutes langs en door het gebied.

## BUFFERS KALLO

Deze buffers dienen om de geluidshinder van het spoorverkeer en het verkeer van de R2 en N49 te milderen. Aan beide kanten van de Melseledijk vertrekken dijken van tien meter hoog. De bufferdijk werd gebouwd met grond die vrijkwam bij de aanleg van het Rietveld Kallo en de Liefkenshoekspoortunnel. Aan de Fabriekstraat is gekozen voor een geluidsscherm omdat de ruimte er te beperkt is.

In de omrasterde delen zullen schapen grazen. Eind 2017 wordt langs de bufferdijken een mooi wandelpad met recreatieve elementen aangelegd. Je wandelt er ook langs de overgebleven landbouwgronden van Kallo.

## VLAKE VAN ZWIJNDRECHT

De Vlakte van Zwijsdrecht (57 ha) is een opgespoten terrein met een gevarieerd landschap van zandige gronden en ondiepe plassen. Dit gebied valt bijzonder in de smaak van de strand- en koloniebroeders onder de vogels. Bovendien is dit zandige terrein met zijn ondiepe poelen een ideale biotoop voor de beschermde rugstreeppad. Ruige stukken gras, bosjes en struvelen dreigden echter alles te overwoekeren. Na het vogelbroedseizoen helpen konikpaarden het terrein openhouden. Ze knabbelen immers graag aan de jonge boomscheuten.



© Vilda - Yves Adams

## IN DE RAND: R2-VLAKE & STEENLANDPOLDER

Eind 2008 werd een deel van de Steenlandpolder aangesneden voor de aanleg van de Liefkenshoek-spoorverbinding. De resterende ruimte is een gevarieerd gebied met rietland, plassen en poelen.

In de driehoek gevormd door het op- en afrittencomplex van de R2 bevindt zich een goed verborgen kleiner rustgebied voor watervogels: de R2-vlakte. Vanaf de Steenlandlaan leidt een houten trap naar een beschutte kijkwand, waar je ongemerkt kunt meegenieten. Een beetje verderop vormt een netwerk van poelen in een zandig terrein een ideaal leefgebied voor de rugstreeppad.



© Vilda - Yves Adams



**LEGENDE**

- Infopunt
- Toegang
- Uitkijkpunt
- Kerk
- Vogelkijkwand
- Fietsknooppunt 15
- Fietsknooppunt 10

- Fietsroute
- Wandelroute
- Wandelroute in ontwikkeling

Het ambitieuze onthaal- en recreatieplan Havenland wil bezoekers alle troeven van het havengebied van dichtbij laten beleven: maritieme, logistieke en industriële activiteiten, erfgoed, polderlandschap, natuurontwikkeling en de Schelde. Havenland verbindt de ontwikkeling van het havengebied Antwerpen met de omliggende gemeenten en hun bewoners. De groene gordel rond Kallo brengt je langs natuur, militair erfgoed, haveninfrastructuur, sport, ontspanning en de Schelde.

**Vlaanderen**  
verbeelding werkt

**Port of Antwerp**

**provincie Oost-Vlaanderen**

**AGENTISCHAP NATUUR & BOS**

**VLAAMSE LAND MAATSCHAPPIJ**

**DEPARTEMENT MOBILITEIT & OPENBARE WERKEN**

**natuurpunt**

**BEVEREN**  
Houtland, vroege en nu

**MAATSCHAPPIJ LINKERSCHeldeOEVER**

**Ontwikkeling Havengebied Antwerpen**

E34

R2

10



N